

ΤΟ Π.Δ. 146/03 ΤΟΜΗ ΣΤΗΝ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ & ΚΟΣΤΟΛΟΓΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΩΝ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΩΝ

1. Εισαγωγή

Τα Δημόσια Νοσοκομεία πέραν του κοινωνικού έργου που επιτελούν, αποτελούν ταυτόχρονα διακριτές οικονομικές και παραγωγικές οντότητες και μάλιστα από τις μεγαλύτερες της χώρας μας.

Για την επίτευξη του σκοπού τους, χρησιμοποιούν υλικά μέσα (π.χ πάγια) αποθέματα (π.χ φαρμακευτικό υλικό) και δικαιώματα (π.χ απαιτήσεις από ασφαλιστικά ταμεία).

Τα μέσα αυτά κυρίως τα αποκτούν από τα έσοδα τους που κατά κανόνα προέρχονται από τα Ασφαλιστικά Ταμεία και από επιχορηγήσεις του Κρατικού Προϋπολογισμού.

Καθίσταται συνεπώς αναγκαίο η παρακολούθηση των παραπάνω μέσων που χρησιμοποιούν τα Δημόσια Νοσοκομεία όταν αυτά παραλαμβάνονται, αναλώνονται, διακινούνται ή καταστρέφονται.

Περαιτέρω, τα Δημόσια Νοσοκομεία για την επίτευξη του σκοπού τους, συναλλάσσονται με τρίτους όπως Προμηθευτές, Ασφαλιστικά ταμεία, Δημόσιο, Προσωπικό κ.λ.π.

Απαιτείται, συνεπώς η παρακολούθηση των πάσης φύσεως συναλλαγών με τους τρίτους.

Ο σκοπός της λογιστικής παρακολούθησης των συναλλαγών αυτών με τους τρίτους, είναι για να γνωρίζει η Διοίκηση σε κάθε στιγμή **τι** ποσά οφείλει, **σε ποιους** τα οφείλει, **από πότε** τα οφείλει ή **τι** ποσά της οφείλουν, **ποιοι** της τα οφείλουν και **από πότε** τα οφείλουν.

Το σύστημα που περιλαμβάνει όλες τις πληροφορίες για την βελτίωση της απόδοσης των Δημόσιων Νοσοκομείων, την περιστολή των δαπανών, την εξοικονόμηση πόρων και την αύξηση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών ονομάζεται Πληροφοριακό Σύστημα.

Η λειτουργία του Πληροφοριακού αυτού Συστήματος στηρίζεται στο έγκυρο εργαλείο που εισάγεται με το ΠΔ 146/03 και ονομάζεται Διπλογραφική Λογιστική Μέθοδος.

Επιτυγχάνεται ομοιόμορφος λογιστικός χειρισμός των λογιστικών γεγονότων από όλες τις Δημόσιες Μονάδες Υγείας και τηρούνται οι ίδιοι λογαριασμοί για τα ίδια γεγονότα.

Η συγκέντρωση των πληροφοριών γίνεται με συστηματικό τρόπο, μέθοδο και τεχνική, διέπεται από αρχές και διακρίνεται από θεσμοθετημένη δομή.

Η άσκηση αποτελεσματικής διοίκησης και η λήψη ορθολογικών αποφάσεων σε επίπεδο Νοσοκομείου, Πε.Σ.Υ.Π. ή Υπουργείου Υγείας στηρίζεται στις πληροφορίες που προκύπτουν από τα λογιστικά βιβλία και τους λογαριασμούς που τηρούνται σ' αυτό με τη Διπλογραφική Μέθοδο.

2. Τι ισχύει μέχρι σήμερα

Μέχρι σήμερα η Οικονομική Διαχείριση των Δημόσιων Νοσοκομείων διενεργείται, παρακολουθείται και ελέγχεται με βάση την ισχύουσα για το **Δημόσιο Λογιστικό** νομοθεσία.

Τα οικονομικά μεγέθη αποτυπώνονται με την απλογραφική – **ταμειακή** μέθοδο στον προϋπολογισμό – απολογισμό εσόδων και εξόδων.

Έτσι, **έξοδο** είναι ότι **πληρώνεται** και **έσοδο** ότι **εισπράττεται**.

Οι συναλλαγές των εξόδων εμφανίζονται κατά την πληρωμή τους και των εσόδων κατά την είσπραξή τους.

Δεν παρακολουθούνται οι **υποχρεώσεις** και οι **απαιτήσεις** με ιδιαίτερο κωδικό.

Η οικονομική λειτουργία των ιατρικών τμημάτων, εργαστηρίων κ.λ.π. δεν απεικονίζεται γιατί δεν προβλέπεται η παρακολούθησή της.

Δεν παρακολουθείται το κόστος των παρεχόμενων υπηρεσιών, το κόστος των επιμέρους τμημάτων του Νοσοκομείου και αγνοείται παντελώς ο τρόπος σχηματισμού του.

Δεν υπάρχει υποχρέωση παρακολούθησης της πάγιας περιουσίας, της διάρθρωσης της και της αξίας της.

Με το υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο δεν υπάρχει τελικό αποτέλεσμα για την ετήσια δραστηριότητα των Δημόσιων Νοσοκομείων.

Δεν υπάρχει δηλαδή υποχρέωση σύνταξης οικονομικών καταστάσεων τέλους χρήσεως.

Σημαντικές δαπάνες όπως π.χ. οι αποσβέσεις (π.χ. κτιρίων, μηχανημάτων και λοιπού εξοπλισμού) δεν εμφανίζονται γιατί δεν προβλέπεται η παρακολούθησή τους από το Δημόσιο Λογιστικό.

Αδυναμία προσδιορισμού της προέλευσης και της διάρθρωσης των ελλειμμάτων.

Τα Δημόσια Νοσοκομεία αγνοούν το ύψος των ίδιων κεφαλαίων τους καθώς και το ποια είναι η σύνθεσή τους, γιατί δεν έχουν υποχρέωση να τα παρακολουθούν.

3. Συμπέρασμα

Το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο, του Δημόσιου Λογιστικού, **αδυνατεί** να παρακολουθήσει την **πραγματική οικονομική κατάσταση** των Δημόσιων Μονάδων Υγείας και συνεπώς να είναι εργαλείο άσκησης αποτελεσματικής διοίκησης των.

Ανάγκη λοιπόν για ένα άλλο **ενιαίο, ολοκληρωμένο, σύγχρονο** λογιστικό σύστημα παρακολούθησης της οικονομικής διαχείρισης των Δημόσιων Μονάδων Υγείας.

4. Τι αλλάζει με το ΠΔ 146/03

4.1 Ιστορικά στοιχεία εφαρμογής

- Πιλοτικό πρόγραμμα από το 1997 με συμμετοχή Νοσοκομείων (Τζάνειο, Νίκαιας, Ιπποκράτειο Αθηνών, Λαϊκό και Αγλαΐα Κυριακού) με εκπόνηση λογιστικού οδηγού από το ΓΛΚ.
- ΠΔ 205/98 (ΦΕΚ 163/Α'15.7.98) «περί ορισμού του περιεχομένου και του χρόνου έναρξης της εφαρμογής του κλαδικού λογιστικού σχεδίου ΝΠΔΔ».
- ΠΔ 146/03 (ΦΕΚ 122Α/Α21-5-2003) «περί ορισμού του περιεχομένου και του χρόνου έναρξης της εφαρμογής του Κλαδικού Λογιστικού Σχεδίου Δημόσιων Μονάδων Υγείας».

Υποχρεωτική Εφαρμογή της Γενικής Λογιστικής: 1/1/2004

Αναλυτικής Λογιστικής: 1/1/2005

Μηνιαία (Βραχύχρονα) Αποτελέσματα: 1/1/2006

Οι πληροφορίες που αντλούνται, από το πληροφοριακό υλικό που αποθηκεύεται στους λογαριασμούς του ΠΔ 146/03, μετά τις αναγκαίες κατά περίπτωση επεξεργασίες είναι:

- Πληροφορίες για τα Πάγια Περιουσιακά Στοιχεία (ΟΜΑΔΑ 1 του ΠΔ 146/03) όπως: Στοιχεία κτήσεως, Αποσβέσεις, Τόπος Εγκατάστασης, Βελτιώσεις – Προσθήκες, ύπαρξη βαρών κ.λ.π.

Οι παραπάνω πληροφορίες είναι διαθέσιμες άμεσα, γιατί η παρακολούθηση των μεταβολών καταστάσεων ή ιδιοτήτων των πάγιων στοιχείων, γίνεται μέσω του τηρούμενου υποχρεωτικά με βάση το ΠΔ 146/03, βιβλίου ΜΗΤΡΩΟΥ ΠΑΓΙΩΝ.

- Πληροφορίες για τα Αποθέματα (ΟΜΑΔΑ 2 ΠΔ 146/03). Τα υλικά των Νοσοκομείων παρακολουθούνται σε μερίδες αποθήκης κατά ποσότητα και αξία. Η εισαγωγή τους και η εν συνεχεία ανάλωσή τους παρακολουθούνται λογιστικά κατ' είδος στην Γενική Λογιστική και κατά προορισμό στην Αναλυτική Λογιστική.

Έτσι, η διοίκηση των Δημόσιων Νοσοκομείων έχει **σαφή εικόνα** της παραλαβής, διακίνησης και ανάλωσης των πάσης φύσεως υλικών, ασκεί έλεγχο και είναι σε θέση να **προγραμματίζει** τις μελλοντικές προμήθειες για την κάλυψη των αναγκών της.

- Πληροφορίες για τις Απαιτήσεις και τα Χρηματικά Διαθέσιμα (ΟΜΑΔΑ 3 του ΠΔ 146/03). Αναλυτική παρακολούθηση των βραχυπρόθεσμων απαιτήσεων ανά ασφαλιστικό ταμείο, των χρεογράφων και των χρηματικών διαθεσίμων.
- Πληροφορίες για την Καθαρή Περιουσία και τις τυχόν μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις (ΟΜΑΔΑ 4). Η σύνθεση και το ύψος των ίδιων κεφαλαίων, οι ληφθείσες επιχορηγήσεις επενδύσεων αναλυτικά ανά προέλευση, ο σχηματισμός προβλέψεων για κάλυψη μελλοντικών ζημιών είναι σημαντικές πληροφορίες που εισάγονται με το ΠΔ 146/03 και αποβλέπουν στη σωστή απεικόνιση της οικονομικής κατάστασης των Δημόσιων Νοσοκομείων .
- Πληροφορίες για τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις (ΟΜΑΔΑ 5 του ΠΔ 146/03). Οι συναλλαγές των Δημόσιων Νοσοκομείων είναι χιλιάδες και η αξία τους ανέρχεται σε πολλά εκατομμύρια ευρώ. Συνεπώς, η Διοίκηση θέλει να γνωρίζει σε κάθε στιγμή **τι, πόσο, σε ποιους και από ποια αιτία** οφείλει. Η τόσο κεφαλαιώδης αυτή πληροφορία δίνεται εύκολα, γρήγορα και σωστή από τους λογαριασμούς της ΟΜΑΔΑΣ 5 του ΠΔ 146/03.
- Πληροφορίες για τα Οργανικά Έξοδα κατ' είδος (ΟΜΑΔΑ 6 του ΠΔ 146/03). Οι πληροφορίες που είναι άμεσα διαθέσιμες και σημαντικές για την Διοίκηση αφορούν: το **είδος** των εξόδων, το **ποσό** των εξόδων και το **προορισμό** των εξόδων.
- Πληροφορίες για τα Οργανικά Έσοδα κατ' είδος (ΟΜΑΔΑ 7 του ΠΔ 146/03). Η παρακολούθηση των εσόδων ανάλογα με το **είδος** και την **προέλευσή** τους είναι σημαντικές πληροφορίες που μέχρι σήμερα η διοίκηση στερούνταν. Η πληροφορία για τα έσοδα κάθε τομέα, ιατρικού τμήματος ανά μήνα ή ανά ασφαλιστικό ταμείο ή ανά ιδιώτη είναι τώρα διαθέσιμη.
- Πληροφορίες για το κόστος κατά λειτουργική υποδιαίρεση (τομέα, ιατρικό τμήμα, εργαστήριο) και το κόστος ανά ασθενή (ΟΜΑΔΑ 9 του ΠΔ 146/03). Σχεδιάστηκε και εισάγεται η λειτουργία ολοκληρωμένου συστήματος εσωλογιστικής κοστολόγησης λειτουργιών και υπηρεσιών.

- Πληροφορίες σχετικές με την εκτέλεση του Προϋπολογισμού - Απολογισμού (ΟΜΑΔΑ 10 του ΠΔ 146/03). Παρακολουθείται πλέον με Διπλογραφικό τρόπο η εκτέλεση του Προϋπολογισμού – Απολογισμού των Δημόσιων Νοσοκομείων και ανά πάσα στιγμή πληροφορούμαστε την πορεία εκτέλεσης των.
- Πληροφορίες για το Αποτέλεσμα της Δραστηριότητας. Τα Δημόσια Νοσοκομεία αποκτούν την δυνατότητα παρακολούθησης του αποτελέσματος της δραστηριότητας τους είτε σε **μηνιαία** είτε σε **ετήσια** βάση. Συντάσσουν και θα δημοσιεύουν πλέον **Ισολογισμό** και **Αποτελέσματα Χρήσεως**.

5. Συμπέρασμα

Η εισαγωγή του Θεσμού της λογιστικής τυποποίησης και λογιστικού σχεδιασμού στις Δημόσιες Μονάδες Υγείας της χώρας μας με την υποχρεωτική εφαρμογή του ΠΔ 146/03, αποτελεί **τομή** και **αποφασιστικό βήμα** εκσυγχρονισμού της οικονομικής διαχείρισης των.

Η εφαρμογή του ΠΔ 146/03 εξασφαλίζει στην Διοίκηση (Νοσοκομείου, Πε.Σ.Υ.Π., Υ.Υ.Π.) αποφασιστική βοήθεια για αποτελεσματικότερη διαχείριση των χρησιμοποιούμενων πόρων, μεγαλύτερη διαφάνεια, μικρότερο κόστος παραγωγής των υπηρεσιών τους, με **τελικό σκοπό** την **αναβάθμιση** των παρεχόμενων υπηρεσιών προς τους πολίτες.

Θωμάς Χ. Λάζαρης

Σύμβουλος Λογιστικής Υγείας

Διευθύνων Σύμβουλος εταιρείας «ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΟΤΕΧΝΙΚΟΙ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ Α.Ε.»